



הדרך האחרונה צריכה להיות הדרך שלך

מדריך לבחירה בקרמציה,
לשיחה עם המשפחה ולהסדרת הרצון מראש



הבחירה מתחילה בחיים

יש דברים שאנחנו יודעים על עצמנו היטב: איך אנחנו רוצים לחיות, מה חשוב לנו, ומה מתאים לנו.

ולפעמים אנחנו יודעים גם כיצד היינו רוצים שהדרך שלנו תסתיים – ואיך היינו רוצים שהאנשים שאנחנו אוהבים ייפרדו מאיתנו.

הדרך האחרונה אינה חייבת להיקבע רק לפי מה שמקובל. מותר לעצור ולשאול: מה נכון עבורי?

בחירה מראש אינה עיסוק במוות. היא דרך להשאיר אחרינו בהירות.



למי נכתבה החוברת הזאת?

החוברת נכתבה לאנשים ולמשפחות שחושבים על קרמציה מראש – בזמן שבו אפשר לברר, לשאול ולדבר בלי לחץ.

היא אינה נועדה לשכנע אתכם לבחור בקרמציה.

היא נועדה לעזור לכם להבין את האפשרות, לבדוק אם היא מתאימה לכם, ולחשוב על הפרידה ועל הזיכרון.

אפשר לקרוא אותה ברצף או לדלג ישירות לנושא שמעסיק אתכם.

אין צורך להחליט הכול עכשיו. אפשר להתחיל רק משיחה – ולהתקדם בהמשך אם תרצו.

מפת החוברת

להבין את האפשרות – עמודים 5-11



הרצון שלי והשיחה עם המשפחה – עמודים 12-23



להכיר את בדרכך ולהסדיר מראש – עמודים 24-35



כשהמשפחה יכולה פשוט להיות יחד – עמודים 36-40



פרידה, אפר וזיכרון – עמודים 41-49



הכדים שלנו – עמודים 50-53



שאלות והמשך הדרך – עמודים 54-58



אפשר לבחור בדרך אחרת

בישראל רוב האנשים עדיין מכירים בעיקר את דרך הקבורה המסורתית. אבל זו אינה הדרך היחידה שקיימת.

עבור מי שמרגיש שקרמציה מתאימה יותר לזהותו, לערכיו או לאופן שבו היה רוצה להיפרד – עצם הידיעה שיש בחירה יכולה להיות משמעותית.

לא כל דרך מתאימה לכל אדם. לכן חשוב להכיר את האפשרויות לפני שבחרים.

קרמציה – מה זה אומר, בקצרה?

קרמציה היא חלופה לקבורה, שבה לאחר הפטירה מתקיים תהליך מבוקר שבסופו נמסר האפר למשפחה בכד.

פרידה אפשרית – אפשר לקיים מעמד לפני הקרמציה או אחריה.

קרמציה – תהליך מבוקר שבסופו נמסר האפר למשפחה בכד.

בחירה לגבי האפר – אפשר לבחור בהמשך מה יעשה בו.



למה הבחירה נעשית נוכחת יותר בשיח הישראלי?

קרמציה עדיין אינה בחירת הרוב בישראל, אבל עבור יותר אנשים היא כבר אפשרות שאפשר לשאול עליה, לדבר עליה ולשקול אותה בלי להרגיש שהם היחידים.

אנשים מייחסים משקל גדול יותר לאוטונומיה ולבחירה אישית.

החברה הישראלית כוללת מגוון רחב של זהויות, מסורות ואורחות חיים.

חשיפה לדרכי פרידה הנהוגות בעולם הופכת את האפשרות למוכרת יותר.

יותר משפחות מדברות מראש על סוף החיים ועל הרצונות של ההורים.

סיפורים של אחרים מפחיתים את תחושת החריגות ומאפשרים שיחה.

לפעמים החשש גדול יותר לפני השיחה

לפני השיחה קל לדמיין התנגדות או צורך להצדיק את הבחירה. אבל הלקוחות ששוחחנו איתם תיארו לא פעם מציאות פשוטה יותר.

כולם קיבלו לחלוטין את ההחלטה שלנו.

עמוס מרום

כשהרצון היה ברור והוסבר כבחירה אישית, המשפחה הצליחה לקבל אותו. אין פירוש הדבר שכל שיחה תהיה קלה או שכל בני המשפחה יסכימו מיד. תגובה ראשונית אינה תמיד העמדה הסופית – ולעיתים עצם ההיכרות עם האפשרות משנה את התחושה.

למה אנשים בוחרים בקרמציה?

אין סיבה אחת שמסבירה את הבחירה. אנשים שונים מגיעים אליה ממקומות שונים – ולעיתים מכמה סיבות יחד.

- כי זו הדרך שמתאימה לזהות ולתפיסת העולם שלהם.
- כי הם אינם מרגישים חיבור לקבורה המסורתית.
- כי חשוב להם שהמשפחה תדע מראש מה רצונם.
- כי הם רוצים להפחית החלטות ולחץ מהמשפחה ברגע האובדן.
- כי הם רוצים לאפשר פרידה אישית וגמישה יותר.
- כי חשוב להם לבחור היכן וכיצד יישמר או יפוזר האפר.
- כי הם אינם רוצים שמקום הזיכרון יהיה בהכרח חלקת קבר.

האם זו הדרך שמתאימה לי?

לא צריך להתחיל משאלה משפטית או טכנית. אפשר להתחיל מהשאלות האישיות:

- איזו דרך מרגישה לי נאמנה לאופן שבו חייתי?
- מה ביחס לקבורה מתאים לי – ומה אינו מתאים לי?
- האם חשוב לי להשאיר למשפחה מקום פיזי קבוע?
- איזו פרידה הייתי רוצה לאפשר לאנשים הקרובים לי?
- מה הייתי רוצה שייעשה באפר?
- מה חשוב לי לקבוע בעצמי, ומה הייתי רוצה להשאיר למשפחה?
- אין תשובה נכונה לכולם. יש תשובה שצריכה להרגיש נכונה לכם.

לא חייבים להחליט הכול בבת אחת

אפשר לעצור אחרי כל שלב ולחזור אליו מאוחר יותר. גם שיחה ראשונה היא התקדמות. המטרה אינה למהר – אלא ליצור בהירות בקצב שמתאים לכם.

בירור – האם קרמציה מתאימה לי ולמה?



שיתוף והבעת רצון – האם המשפחה יודעת מה אני רוצה ומבינה למה?



הסדרה מלאה – האם ברור למי פונים ומה צריך לקרות בבוא היום?



הרצון שלי

לדעת מה אנחנו רוצים הוא רק חלק מהעניין. יום אחד, מי שיצטרכו לפעול לפי הרצון הזה יהיו האנשים שאנחנו אוהבים.

השאלה אינה רק 'האם אני יודע מה אני רוצה', אלא גם 'האם המשפחה שלי יודעת' – ומבינה למה זה חשוב לי'?



” הסיבה שלכם חשובה יותר מהטיעון

כשמדברים עם המשפחה, אין צורך להכין נאום על יתרונות הקרמציה. הדבר החשוב הוא להסביר מה הבחירה מבטאת עבורכם.

לי אישית העניין של השריפה הרגיש מאוד מאוד נכון.

אריה לאון דון

ייתכן שהבחירה קשורה ליחס שלכם לגוף, למסורת, לטבע, לחופש הבחירה, לרצון לא להיקבר או לרצון להקל על הילדים. הסיבה האישית היא שהופכת מושג מופשט לרצון שאפשר להבין.

גם בתוך משפחה אחת יכולים להיות ערכים שונים

הורים וילדים אינם חייבים להחזיק באותה תפיסת עולם. אדם יכול לבחור בקרמציה, ובן משפחה יכול להרגיש מחובר לקבורה מסורתית.

השיחה אינה צריכה למחוק את ההבדל הזה.

אפשר לכבד את אמונתו של אדם אחר – ולבקש שיכבד את הרצון האישי שלכם.

המטרה אינה להגיע להסכמה על הדרך הנכונה לכולם, אלא להבנת הדרך הנכונה עבורכם.

כבוד אינו מחייב הסכמה. הוא מחייב הקשבה ובהירות.

למה חשוב שהמשפחה תדע?

כאשר הרצון נשאר רק אצלנו, המשפחה עלולה להגיע לרגע האובדן עם שאלות שאין לה דרך טובה לענות עליהן.

האם זה באמת מה שהוא או היא רצו?

מי שמע אותם אומרים זאת – והאם מותר לנו לבחור כך?

שיחה מראש מפחיתה ניחושים ומחלוקות ומאפשרת לפעול מתוך ידיעה.

המתנה אינה ההחלטה עצמה. המתנה היא הוודאות שלא צריך לנחש.

כשהרצון ברור, גם הרגע נעשה ברור יותר

עמוס מרום תיאר משפחה שבה השיח על המוות ועל דרך הפרידה היה פתוח עוד בחייה של אמו. כשהגיע הרגע, לא נדרשו בני המשפחה להכריע במקומה.

זה היה ברור. כשהגענו לרגע... זה היה מאוד מאוד ברור.

עמוס מרום

בהירות אינה מבטלת את הכאב. היא מונעת מהכאב להתערבב בספק לגבי רצונו של האדם.

לדבר על המוות לא מקרב אותו

אנחנו דוחים את השיחה לעיתים מפני שהיא מרגישה כמו הזמנה למשהו מפחיד. אבל השיחה אינה משנה את מועד המוות – היא משנה את כמות הבלבול שתישאר למשפחה.

דווקא כשאנחנו בריאים, כשאין אירוע דחוף וכשאפשר לעצור אם השיחה נעשית כבדה, קל יותר לדבר בכנות ולחזור לנושא בהמשך.

הזמן הטוב ביותר לדבר הוא הזמן שבו אין צורך להחליט מיד.



לפני השיחה: מה באמת חשוב לי?

לפני השיחה, בסחו לעצמכם שלוש תשובות קצרות:

מה אני יודע בוודאות שאני רוצה?



למה קרמציה היא הבחירה האישית שלי?



מה חשוב לי לקבוע – ומה אשאיר למשפחה?



” איך מתחילים את השיחה?

פתיחה טובה אינה דרמטית ואינה דורשת מהמשפחה לענות מיד. היא מסבירה מדוע אתם מעלים את הנושא עכשיו.

יש משהו שחשוב לי שתדעו לגבי הדרך
שבה הייתי רוצה שתיפרדו ממני.

משפט פתיחה אפשרי

אפשר להוסיף: 'אני מעלה את זה עכשיו, כשאפשר לדבר בשקט – לא מפני שצריך להחליט היום'.

דברו על עצמכם, הבהירו שאינכם מבקשים מהם לבחור כמוכם, ואפשרו גם שקט.

מה עומד מאחורי התגובה שלהם?

אל תמהרו לענות לטיעון. נסו להבין את החשש שמתחתיו: מקום לזיכרון, פחד מאובדן, מסורת או דאגה לגבי הפרידה.

● 'לא יהיה לנו מקום לבוא אליו' – 'איזה מקום או אופן זיכרון היה משמעותי עבורכם?'

● 'אני לא רוצה לדבר על זה' – 'זה בסדר. נוכל לחזור לזה כשתרגישו מוכנים.'

● 'למה לדבר על זה עכשיו' – 'דווקא משום שאין דחיפות, אפשר לדבר בלי לחץ.'

● 'זה מנוגד למה שאני מאמין בו' – 'אני מכבד את אמונתך. חשוב לי שתכיר גם את בחירתי.'

השיחה הראשונה לא חייבת לפתור הכול

מור אברהם סיפרה שכאשר דיברה עם בנותיה, תגובתן הראשונה הייתה: אבל לא יהיה לנו מקום. 'זה היה ניסיון לדמיין כיצד ייראו הזיכרון והפרידה.

הן קיבלו את זה כי פשוט התרגלו לזה לאורך זמן.

מור אברהם

אפשר לתת לרעיון זמן, לחזור אליו בשיחה נוספת, לענות על שאלה אחת בכל פעם – ואפילו לשנות חלק מההחלטות בעקבות דברים שעולים במשפחה.

אחרי השיחה: שלא יצטרכו לנחש

אחרי השיחה, סכמו בכתב את הרצון וודאו שאדם אחד יודע היכן המידע נמצא ולמי פונים.

שלחתי לילדים שלי את כל הפרטים.

תמר עמית

הודעה קצרה יכולה לכלול את הרצון, איש הקשר והחברה. אין צורך לקבוע מראש כל פרט בטקסט או בזיכרון.

משיחה ועד הסדרה מלאה

לא כל אדם צריך להתקדם באותו קצב. אפשר להתחיל בשיחה, לתעד את הרצון, ורק לאחר מכן לבדוק אם רוצים להסדיר גם את השירות.

שיחה – הבנה של הרצון ושל הסיבה שמאחוריו.

הבעת רצון ותיעוד – תשובה ברורה לשאלה: מה הוא או היא רצו?

הסדרה מלאה – תשובה גם לשאלה: למי מתקשרים ומה עושים עכשיו?



מקשיבים לרצון. לוקחים אחריות.

בחירה אישית כל כך אינה צריכה להתחיל בטופס. היא צריכה להתחיל בשיחה.

תפקידנו הוא להבין מה חשוב לכם, להסביר את האפשרויות בצורה ברורה, ולעזור להפוך את הרצון לתהליך שהמשפחה תוכל לסמוך עליו בבוא היום.



לפני התהליך יש אדם

לקוחות מתחילים בשאלות אישיות: האם זו בחירה לגיטימית, האם המשפחה תקבל אותה, והאם הדברים ייעשו כפי שביקשו?

בדרכך מתחילה בהקשבה – לרצון, לחששות, למשפחה ולדברים שעדיין לא הוחלטו.

להבין לפני שמציעים, ולהסביר בלי להפעיל לחץ.

להשאיר זמן לחשוב.

לשמור על בהירות גם בפרטים המעשיים.

איך מרגישים שמישהו באמת הבין?

תחושת הבנה נוצרת מהתנהגויות קטנות שאפשר להרגיש לאורך השיחה והתהליך:

- שואלים מה חשוב לכם לפני שמציגים פתרון – ומסבירים כמה אפשרויות.
- עונים גם על שאלות לא נעימות, ומבחינים בין מה שתקבעו לבין מה שיישאר למשפחה.
- לא ממהרים לסגור את השיחה בהחלטה.
- מסכמים בבירור. הבנה אמיתית היא בסיס לתהליך שמתאים לאדם.

אמון זקוק גם לזמן "

אמון בשירות שנועד לפעול בעתיד נבנה כשאפשר לשאול, לקבל מידע, לחשוב ולחזור עם שאלות נוספות.

לא סגרתי בשיחה הראשונה.

אריה לאון דון

עבור אריה, השקיפות והאפשרות להתקדם בקצב שלו היו חלק מהדרך שבה נוצר האמון. זו לא הייתה תוצאה של שיחת מכירה אחת, אלא של תהליך שבו יכול היה לבדוק ולהרגיש בטוח.

ידעתי שאני עושה את הדבר הנכון

אקילה גולן הגיעה לבדרכך בתקופה שבה היה עליה לקבל החלטות חשובות עבור אדם קרוב. היא תיארה את התחושה שנוצרה מתוך התקשורת והליווי.

הדינמיקה איתך הייתה כל כך מדויקת ונכונה... שידעתי שאני עושה את הדבר הנכון.

אקילה גולן

המבחן החזק ביותר לאמון הגיע מאוחר יותר: לאחר שחוותה את התהליך, היא בחרה בבדרכך שוב עבור אדם קרוב נוסף.

שאלות שכדאי לשאול כל חברה לקרמציה

השיחה צריכה להשאיר אתכם עם יותר בהירות – לא עם יותר לחץ.
בקשו תשובה ברורה:

מי יהיה איש הקשר עכשיו ובבוא היום? מה כלול בשירות ומה בתשלום
נוסף?

כיצד נשמרת זהות האדם? ומה קורה מההודעה על הפטירה עד
למסירת האפר?

אילו מסמכים נדרשים? כיצד נשמרים פרטי ההסדרה ואיך מאתרים
אותם?

מהם תנאי השינוי או הביטול? מי מבצע את הקרמציה והיכן?

מה כלול – ומה בוחרים בנפרד?

מחיר ברור מתחיל בתכולה ברורה. בקשו מסמך שמפריד בין השירות הבסיסי לבין אפשרויות נוספות.

שירות בסיסי – העברה, שמירה בקירור, מסמכים, קרמציה, כד בסיסי ומסירת האפר; לפי ההצעה.

אפשרויות נוספות – מעמד פרידה, מקום וטקס, כד משודרג, הנצחה, קבורה או הטסה.

תנאים – מחיר, תשלום, הצמדה אם קיימת, שינוי, ביטול והחזר.



שני זמנים. תהליך אחד.

הסדרה מראש מחברת בין החלטה שמתקבלת בשקט היום לבין תהליך ברור בבוא היום.

עכשיו: מדברים ושואלים. בבוא היום: איש הקשר מודיע לבדרכך.



עכשיו: מתעדים רצון ואיש קשר. בבוא היום: ההסדרה מופעלת בהתאם לנסיבות.



עכשיו: מסדירים את השירות. בבוא היום: המשפחה מקבלת ליווי עד למסירת האפר.



מה קורה מרגע שמודיעים לבדרכך?

מעמד פרידה או שירות נוסף משולבים בתהליך בהתאם למה שסוכם.

מודיעים לבדרכך; נבדקים פרטי ההסדרה, הזהות והמסמכים הנדרשים.

מתואמות ההעברה והשמירה; המשפחה מקבלת הסבר על הזמנים וההחלטות.

באם רוצים, מתאמים טקס פרידה לפני הקרמציה בחדר הפרידה של בדרכך או במקום אחר.

הקרמציה מתבצעת בהתאם לנהלי הזיהוי והבקרה.

האפר מוכנס לכד שנבחר ונמסר למשפחה עם המסמכים הרלוונטיים.



איך מסדירים את הבחירה מראש?

אפשר להשלים את ההסדרה מרחוק, ואין צורך להחליט בכל הנושאים בשיחה אחת.

מקיימים שיחת היכרות ומוסרים את פרטי הנרשם ואיש הקשר.

בוחרים מה להסדיר ומקבלים מסמכים לעיון ולחתימה.

לאחר חתימה ותשלום מקבלים עותק מסודר ופרטי קשר לשמירה ולשיתוף.



החיים משתנים. גם ההסדרה יכולה להשתנות.

עם השנים עשויים להשתנות הכתובת, איש הקשר, הכד או הרצון לגבי הפרידה והאפר.

שמרו את פרטי בדרכך אצל יותר מאדם אחד, ועדכנו את פרטי הנרשם ואיש הקשר.

בדקו מחדש את הבחירות לאחר שינוי משפחתי משמעותי.

ודאו שהמשפחה יודעת היכן נשמר ההסכם.

בקשו הסבר כתוב על שינוי וביטול, ובדקו את הפרטים אחת לכמה שנים.

רצון, מסמכים וביטחון בתהליך

קרמציה היא אפשרות בישראל, אך מימוש הרצון תלוי בנסיבות, במסמכים, במידע שבידי המשפחה ובגורמים הרלוונטיים.

בקשו הסבר על מסמכי הבעת הרצון וההסכם.

ודאו שהשם והפרטים המזהים מדויקים.

שאלו כיצד נשמר רצף הזיהוי לאורך התהליך.

השאירו למשפחה פרטי קשר נגישים. המידע כללי ואינו תחליף לייעוץ משפטי אישי.

ברגעים החשובים ביותר, המשפחה צריכה להיות יחד

כשאדם קרוב נפטר, בני המשפחה אינם רוצים להפוך למנהלי האירוע.

הם צריכים להיות זה עם זה, לקבל את האנשים שמגיעים, לעכל, לזכור ולהתחיל להיפרד. כאשר מישו אחר נושא באחריות לתהליך, מתפנה למשפחה מקום לעשות את מה שרק היא יכולה לעשות.



כשהכול ידוע מראש, לא מתחילים מאפס

ללא הכנה המשפחה מחפשת ומשווה בזמן של הלב ואובדן. בהסדרה מראש יש איש קשר, הסכם ודרך פעולה מוכרת.

מי מטפל? בלי הסדרה צריך לברר. עם הסדרה ידוע למי מתקשרים.

מה האדם רצה? בלי הסדרה עלולים לנחש. עם הסדרה הרצון מוכר ומתועד.

מה עושים עכשיו? בלי הסדרה מתחילים ללמוד. עם הסדרה מקבלים הנחיה וליווי.

כשהרצון ידוע והשירות הוסדר, נקודת הפתיחה של המשפחה שונה.

יש מישהו שאחראי

ליווי נכון משאיר למשפחה את הבחירות ששייכות לה, ולוקח ממנה את הצורך לנהל לבדה את הפרטים הטכניים.

בדרכך: תיאום, מסמכים, העברה, עדכונים ושלבי השירות לפי ההסכם – ואיש קשר אחד שמרכז.

המשפחה: להיות יחד, לתמוך, לבחור את אופי הפרידה ולשמור על הזיכרון – בלי לרדוף אחר כמה גורמים.

זו אינה ויתור על אחריות. זו חלוקת אחריות נכונה.



מה המשפחה מקבלת בחזרה?

כאשר האחריות התפעולית נמצאת בידיים מקצועיות, המשפחה מקבלת בחזרה משאבים שאין דרך להשיב מאוחר יותר:

זמן להיות עם האנשים הקרובים.

קשב למה שכל אחד מבני המשפחה עובר.

נוכחות ברגעי הפרידה ואפשרות לקבל החלטות מתוך הבנה, לא מתוך בהלה.

מרחב להתחיל לעכל את האובדן. הדבר החשוב ביותר שאפשר להחזיר למשפחה הוא הזמן שלה.

פשוט לשבת יחד

אלכסנדר אולחוביי תיאר רגע קטן שמספר את הסיפור כולו. בזמן שהטיפול המעשי התקדם, המשפחה לא נדרשה לרוץ בין סידורים.

ישבנו בבית קפה... פשוט עיכלנו את זה.

אלכסנדר אולחוביי

לא תמיד אפשר להפחית את הכאב. אפשר להפחית את הרעש שמסביבו – ולאפשר למשפחה להיות משפחה.

זו הייתה הדרך הנכונה להיפרד

פרידה משמעותית אינה חייבת להיראות בדרך אחת. היא צריכה להרגיש נאמנה לאדם שהיה, לקשרים שהיו סביבו ולדרך שבה המשפחה רוצה לזכור.

קרמציה אינה סוף סיפור הפרידה. לעיתים היא דווקא מאפשרת למשפחה לבחור את הזמן, המקום והאופן שמתאימים לה.



פרידה נכונה מתחילה בהקשבה לאדם

לפני ששואלים אילו טקסים קיימים, כדאי לשאול מי היה האדם ומה היה גורם למעמד להרגיש שלו.

האם היה אדם של טבע או של בית?

האם אהב קהל גדול או מפגש אינטימי?

האם היה מחובר למסורת מסוימת?

האם היה רוצה מילים, מוזיקה, שתיקה – או שילוב ביניהן? הטקס צריך להתאים לאדם, לא לתבנית.

שלושה דברים שהופכים פרידה למשמעותית

לעיתים פרט אחד מדויק – שיר, מקום, סיפור או פעולה משותפת – יוצר יותר משמעות מטקסט עמוס.

נאמנות לרצון – האם הפרידה מכבדת את מה שהאדם ביקש?

מקום למשפחה – האם אפשר להשתתף, לדבר, לשתוק ולהיות יחד?

המשכיות הזיכרון – מה יישאר למשפחה אחרי שהמעמד יסתיים?



איך יכולה להיראות הפרידה?

אפשר לבחור את נקודת הזמן ואת צורת המפגש בהתאם למשפחה ולנסיבות:

מעמד אינטימי של הקרובים – או טקס רחב יותר עם חברים וקהילה.

פרידה לפני הקרמציה, אם אפשר ומתאים – או אחריה, עם הכד או בזמן פיזור האפר.

מפגש בבית, במקום ייעודי או במקום בעל משמעות – בכפוף לאפשרויות ולכללים.

טקס מסורתי, אזרחי, אישי או משולב. לא צריך טקס מושלם; צריך דרך שהמשפחה תרגיש בה בבית.



הפרטים הקטנים שמספרים מי היה האדם

מעמד אישי נבנה מדברים פשוטים ומוכרים. הם עוזרים לזהות בתוך
המעמד את האדם שממנו נפרדים.

שיר שהאדם אהב או נגינה חיה.

סיפור קצר מכל אחד מבני המשפחה.

יין, מאכל או ריח שמזוהים איתו; תמונות, מכתבים או
חפץ שהיה חלק מחייו.

הליכה, נטיעה, הדלקת נר או פעולה משותפת – במקום
שהיה קשור לסיפור חייו.

מה לקבוע מראש – ומה להשאיר למשפחה?

הסדרה טובה מבהירה את מה שחיוני לכם ומשאירה למשפחה חופש במקום שבו הוא יכול לעזור לה.

לקבוע: עצם הבחירה בקרמציה. להשאיר: מועד ומבנה מדויק של המפגש.

לקבוע: דבר שאינכם רוצים שייעשה. להשאיר: מי ידבר, איזו מוזיקה תושמע ואילו סיפורים ייכללו.

לקבוע: בקשה מרכזית לגבי האפר או מקום משמעותי. להשאיר: התאמה לנסיבות ולצרכים בזמן אמת.

אין שתי פרידות שנראות אותו הדבר

במחקר הלקוחות חזר רעיון אחד בצורות שונות: הפרידה הרגישה נכונה כשהיא נשענה על החיים עצמם.

במשפחה אחת שולבו מוזיקה, חליל ויין – פרטים שהיו חלק מהאדם ומהבית.

במשפחה אחרת המפגש היה התכנסות חיה, קרובה ואישית – לא טקס מוכתב.

משפחה נוספת הובילה בעצמה את המילים ואת רגעי הפרידה, בקצב שלה.

המשמעות אינה נוצרת מכמות המרכיבים. היא נוצרת מהדיוק שלהם.

מה אפשר לעשות עם האפר?

לאחר מסירת האפר, עומדות בפני המשפחה כמה דרכים אפשריות. הבחירה יכולה להיעשות מראש או לאחר הפרידה, בהתאם לרצון ולנסיבות.

● פיזור במקום בעל משמעות – למשל בים או בטבע, בכפוף לכללים החלים במקום.

● שמירת הכד בבית, קבורתו או שמירתו בקולומבריום במקום המאפשר זאת.

● חלוקת האפר בין בני משפחה, כדי זיכרון קטנים או תכשיט זיכרון.

● העברת הכד או הטסתו לחו"ל בהתאם לדרישות היעד וחברת התעופה.

אין צורך לקבל את כל ההחלטות מיד. לעיתים המשפחה זקוקה לזמן לפני שהיא יודעת מה נכון לה.



מקום לזיכרון אינו חייב להיות קבר

עבור חלק מהמשפחות, קבר הוא מקום חשוב וקבוע. משפחות אחרות יוצרות מקום לזיכרון בדרך שונה: נקודה בטבע, הים, פינה בבית, עץ, חפץ, מפגש שנתי, אלבום או מסורת משפחתית.

השאלה אינה רק 'איפה יהיה האפר', 'אלא 'איך נרצה שהקשר והזיכרון ימשיכו להיות חלק מהחיים'?

הזיכרון אינו נמצא רק במקום שבו מגיעים. הוא נמצא גם במה שממשיכים לעשות יחד.

איך בוחרים כד? מתחילים במה שהוא צריך לאפשר

לפני שבחרים חומר, צבע או עיצוב, כדאי לחשוב מה תרצו לעשות עם הכד.

שמירה בבית, קבורה או קולומבריום

פיזור האפר או שימוש לזמן מוגבל

טיסה, חלוקה בין בני משפחה

נוכחות עיצובית או השתלבות שקטה בבית



כד נכון אינו רק חפץ יפה. הוא צריך להתאים למה שהמשפחה מבקשת לעשות איתו.

פורצלן, פליז ואלומיניום

שלוש משפחות חומרים שמציעות אופי שונה:



פורצלן

מראה מעודן וביתי, במגוון עיצובים וגימורים.



פליז

תחושה יציבה ונוכחות עיצובית, עם אפשרויות גוון ועיטור.



אלומיניום

משקל נוח, קווים נקיים ומבחר רחב של סגנונות.

התמונות הן דוגמאות. הדגמים, הצבעים והמלאי עשויים להשתנות.

עץ, במבוק וכדי טיפה

בחירת חומר צריכה להתאים לשימוש המתוכנן. כדאי לקבל התאמה פרטנית ולא להסתמך על המראה בלבד.



עץ ובמבוק

מראה טבעי וחם, למי שמעדיף חומר בעל נוכחות אורגנית.

כדי טיפה

צורה פיסולית ורכה, שהיא גם כלי זיכרון בחלל.

לקבורה, לפיזור, לשמירה או לטיסה – יש לוודא התאמה פרטנית.

כדי זיכרון קטנים ותכשיטי אפר

יש משפחות שבוחרות לחלק חלק מן האפר בין כמה בני משפחה, או לשמור כמות קטנה בתוך חפץ אישי.



כדי זיכרון קטנים

לשמירת חלק מן האפר אצל יותר מאדם אחד.

תכשיטי אפר

חלל קטן המיועד לכמות סמלית.

לצפייה בקטלוג הכדים והפריטים המעודכן >



שאלות שמותר לשאול

האם בחירה בקרמציה פוגעת במשפחה?

לא הבחירה לבדה קובעת כיצד המשפחה תחווה אותה. שיחה מוקדמת, מקום לתגובה וחשיבה על הפרידה והזיכרון יכולים להפחית תחושת הפתעה או אובדן שליטה.

מה אם הילדים מתנגדים?

כדאי להבין למה. לעיתים ההתנגדות קשורה למקום זיכרון, למסורת או לפחד מן השיחה עצמה. אין צורך לפתור הכול בשיחה אחת.

האם אפשר לכבד גם מסורת וגם רצון אישי?

במשפחות רבות קיימים ערכים שונים. אפשר לחשוב על מעמד שמכבד את המשפחה ואת שפתה, גם כאשר הבחירה בגוף אינה קבורה מסורתית.

האם תהיה לנו דרך להיפרד?

כן. אפשר לקיים מעמד פרידה לפני הקרמציה או אחריה, וליצור טקס, מפגש או פעולה שמתאימים לאדם ולמשפחה – בהתאם לנסיבות ולאפשרויות.



שאלות מעשיות נפוצות

האם קרמציה אפשרית בישראל?

כן, קרמציה מתקיימת בישראל. לפני פרסום הנוסח הסופי יש לאשר משפטית את ההסבר המלא על המסגרת ועל מימוש רצונו של אדם.

מה המשפחה עושה בעת הפטירה?

איש הקשר מודיע לבדרכך ומקבל הנחיה בהתאם למקום הפטירה, למסמכים ולהסדרה שנעשתה.

כמה זמן נמשך התהליך?

משך התהליך תלוי בנסיבות ובמסמכים. בשיחה עם בדרכך תקבלו הסבר עדכני על טווח הזמנים הצפוי. לרוב ניתן לסיים את כל התהליך תוך פחות מ- 24 שעות.

מתי בוחרים כד ומה עושים באפר?

אפשר לבחור כד מראש או בהמשך. גם ההחלטה לגבי האפר אינה חייבת להתקבל מיד, אלא אם הנסיבות מחייבות זאת.

אפשר לשנות או לבטל?

יש לבדוק את התנאים בהסכם העדכני. בקשו לקבל מראש ובכתב את אפשרויות השינוי, הביטול וההחזר.

איך אפשר להתקדם מכאן?

אין דרך אחת נכונה להתקדם. בחרו את הצעד שמתאים למקום שבו אתם נמצאים עכשיו:

- 1 רק להבין
לשוחח איתנו, לשאול שאלות ולקבל הסבר בלי להתחייב.
- 2 להביע ולתעד רצון
לדבר עם המשפחה ולוודא שהיא יודעת מה חשוב לכם.
- 3 להסדיר מראש
לבחור שירות, למנות איש קשר וליצור למשפחה דרך פעולה ברורה.

אפשר להתחיל משיחה אחת. ההחלטה נשארת שלכם.

לא כל המידע בחוברת זו

חוברת זה אינה מקיפה את כל המידע שקיים באתר של "בדרכך"
www.diditmyway.co.il וכדאי להכנס לאתר שמכיל נושאים נוספים
כמו :

המדריך המלא לשיחה עם המשפחה

מידע עדכני על תהליך הקרמציה

אפשרויות פרידה ופיזור אפר

קטלוג הכדים המעודכן

שיקולים בבחירת חברת קרמציה

מגמות בשוק הקרמציה בישראל

שאלות נפוצות ופרטי קשר

www.diditmyway.co.il



הדרך האחרונה צריכה להיות הדרך שלך

לא מפני שיש דרך אחת נכונה – אלא מפני שמגיע לכל אדם להכיר את האפשרויות, להבין מה נכון לו, ולתת למשפחה את הבהירות שתעזור לה בבוא היום.

אם אתם עדיין רק שואלים, אם כבר דיברתם עם המשפחה, או אם אתם רוצים להסדיר את הבחירה מראש – אנחנו כאן כדי להקשיב ולהסביר.

אפשר לדבר איתנו

עומר גונן 054-4441777 |
משרד 073-3742020 |
info@diditmyway.co.il
www.diditmyway.co.il

אני רוצה להבין איך זה יכול להתאים לי >